

POSUDEK
oponenta bakalářské práce

Jméno studenta: ..... **Helena Exnerová**
Název bakalářské práce: ..... **Pentekostalismus v České republice**
Oponent: ..... **Doc. PhDr. Zdeněk Vojtíšek, Th. D.**
Odevzdání posudku: ..... **srpen 2014**

Bakalářská práce Heleny Exnerové má – podle mého názoru – vhodné téma a srozumitelnou, i když bohužel nepříliš promyšlenou strukturu. Domnívám se, že příčinou této nepromyšlenosti může být to, že cíl si studentka patrně formulovala až v samém Závěru („osvětlit zbožnost pentekostálního ražení v českém kontextu“ - str. 32). Tato formulace vyznívá, jako kdyby práce byla psána v oboru psychologie náboženství. Tak tomu ale není: celá práce je religionistickým popisem jednoho z neocharismatických společenství. Toto společenství autorka nejprve zařazuje do kontextu vývoje pentekostalismu, pak ve druhé části popisuje jeho teologii a ve třetí části sděluje výsledky vlastního pozorování jeho liturgických projevů a individuálního i kolektivního chování jeho příslušníků. Zároveň ale takto formulovaný cíl dává smysl, neboť autorka s přibývajícemi stránkami svého textu stále více tíhne k popisu i k hodnocení psychických a částečně i sociálních dopadů příslušnosti ke společenství.

Domnívám se, že si měla už na začátku rozmyslet a jasně formulovat, k čemu chce dojít. Poněkud „pohyblivý“ cíl práce má totiž nepříjemný důsledek v tom, že jí chybí závěr, v němž by bylo formulováno, k čemu studentka dospěla, a jaký je tedy odborný výtažek jejího úsilí. Místo toho nacházíme v Závěru text, který by se spíše hodil do kapitoly, jež by mohla být nazvána třeba Diskuse. Tento nečekaně emotivní text obsahuje řadu bystrých soudů, polemiku, kritiku a patrně i oprávněná hodnocení, ale závěrem vpravdě není.

Druhou formulací cíle nalezneme v anotaci („uchopení fenoménu pentekostalismu na území České republiky, vysvětlení jeho dějinného vývoje, specifik, kladů i záporů“). Ani tomuto cíli ale práce neodpovídá. Navzdory tomu, že název bakalářské práce zní „Pentekostalismus v České republice“, se práce věnuje pouze jedné malé části bohatého a diferencovaného českého pentekostalismu a vysvětlení jeho dějinného vývoje, specifik, kladů i záporů neobsahuje a na malé ploše bakalářské práce obsahovat ani nemůže. Práci by také prospěla metodologická rozvaha: autorka nijak nereflktuje literární zdroje, s nimiž pracuje, ani se nezmiňuje o okolnostech, cílech a metodách svých pozorování a vedení rozhovorů.

Věcný obsah bakalářské práce považuji za výborný. Autorce se podařilo stručně vystihnout kořeny pentekostalismu i odůvodnit jeho obvyklé rozčlenění na tři vlny. Jako výborný se mi také zdá popis církve Oáza jako reprezentantky třetí, tzv. neocharismatické vlny. Na kvalitě popisu jak v teologické druhé části, tak v praktické třetí části je patrné, že studentka vykonala poctivý vlastní průzkum a pozorování doplnila rozhovory. Ty se ukazují jako výborný materiál, zvláště cenný v případě této církve, která není příliš orientována na psané doktrinní ani jiné texty. Studentka sice nesvětila počet svých návštěv ani počet rozhovorů, ale pro bakalářskou práci jich bylo bezesporu dostatečně.

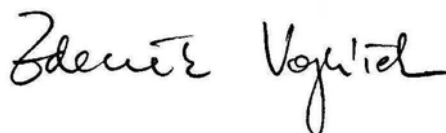
K obsahu mám několik následujících připomínek:

1. Přehled teorií uvedený na straně 2, nepochází od Ondráška, ale je dílem Augusta Cerilla.
2. Neocharismatické hnutí má více zdrojů a více podob než jen hnutí víry, např. hnutí apoštolské reformace, hnutí církevního růstu a další (oproti formulaci na str. 6).
3. O vhodnosti označení „církve“ nemůže rozhodovat pouze právní status společenství (oproti tvrzení na str. 9).

4. Pojednání o premilenialismu (a implicitně též o postmilenialismu) na str. 13 není přesné a vysvětlení výrazu „dispenzacionální“ nesedí.
5. Také pojednání o Weberově pojetí autority na straně 24 na mě dělá dojem přílišné povrchnosti; studentčina slova o „samozvaném prorokovi“ mě znejišťují v předpokladu, že studentka skutečně porozuměla podstatě charismatické autority.
6. Výrazy „pseudospontánnost“ a „krutost“ na str. 32 mi připadají nejen příliš hodnotící, ale možná i nespravedlivé. Účastníci pentekostálních bohoslužeb si bezpochyby připadají spontánně (a kdo jiný o tom může rozhodnout?) a uplatňování teologie uzdravení by bezesporu mohlo být viděno jako necitlivé; výraz „krutost“ ovšem – alespoň podle mého vnímání – implikuje porozumění důsledkům vlastního konání, což naprosto nelze předpokládat v případě významné části neocharismatických.
7. Do úvahy o postavení jednotlivých osob v Trojici v neocharismatické praktické teologii na téže straně 32 se studentce – zdá se mi – připeřil pojem „Jesus only“. Ve skutečnosti je takto označována celá jedna významná část pentekostalismu (s asi 10 miliony členy na světě), která je antitrinitární a která předpokládá, že Ježíš je novozákonní jméno Boha.

Po formální stránce neshledávám na bakalářské práci žádné významné chyby. Odkazy na zdroje jsou v pořádku. Bibliografii bych raději viděl rozdělenou na primární a sekundární zdroje. Styl je vhodný, překlepů a pravopisných chyb je málo.

K celkovému hodnocení použiji kritéria, stanovená studentčíným mateřským ústavem: Strukturu argumentace hodnotím třemi body, formální úroveň osmi body, práci s prameny sedmi body, vlastní přínos i obecný přesah práce pak plným počtem osmi bodů. Celkově mi vychází hodnocení stupněm výborně.

Zdeněk Vojtíšek